

ΠΡΟΛΟΓΟΣ : 2η Σκηνή (στ. 83-191)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σκηνή εμφανίζεται ο Τεύκρος, ο αδελφός του Αίαντα. Ο πατέρας του τον εξόρισε από την Σαλαμίνα, γιατί ο αδελφός του αυτοκτόνησε κι εκείνος δεν χάθηκε μαζί του. Αναγνωρίζει την Ελένη, αλλά πιστεύει πως είναι κάποια που απλά της μοιάζει. Η Ελένη συνομιλεί με τον ξένο και αποσπά πληροφορίες για την τύχη της οικογένειάς της αλλά και την πολιορκία της Τροίας. Ο Τεύκρος αναφέρει ότι ήρθε να δει τη μάντισσα Θεονόη για να τον βοηθήσει να πάει στη νέα αποικία που θα ιδρύσει. Ωστόσο, η Ελένη τον διώχνει γρήγορα αναφέροντας πως ο βασιλιάς σκοτώνει όποιον Έλληνα βλέπει.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ – ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ

1. Στίχοι 83-119: Η ταυτότητα του Τεύκρου
2. Στίχοι 120-166: Οι πληροφορίες του Τεύκρου στην Ελένη
3. Στίχοι 166-191: Ο σκοπός του ταξιδιού του Τεύκρου

Η ταυτότητα του Τεύκρου:

Ο σημαντικότερος τοξότης του Τρωικού Πολέμου. Ετεροθαλής αδελφός του Αίαντα, του μεγαλύτερου ήρωα μετά τον Αχιλλέα στο αχαϊκό στρατόπεδο, γιοι του Τελαμώνα. Ο πατέρας του, Τελαμώνας τον εξόρισε από τη Σαλαμίνα, γιατί δεν εκδικήθηκε τον θάνατο του αδελφού του Αίαντα στην Τροία. Μετά την εξορία του ο Τεύκρος πήγε στην Κύπρο, όπου ίδρυσε μια νέα Σαλαμίνα. Εδώ, λοιπόν, στην Αίγυπτο ο Τεύκρος αναζητά τον δρόμο για την Κύπρο. Ως πρόσωπο είναι επινόηση του Ευριπίδη, επειδή ο ποιητής χρειαζόταν ένα πρόσωπο που πήρε μέρος στον τρωικό πόλεμο, ήξερε πρόσωπα και γεγονότα που τα χρειαζόταν στο έργο του και, αφού περιπλανήθηκε μετά την εξορία του, θα μπορούσε να βρεθεί και στην Αίγυπτο.

ΑΡΑ: Η παρουσία του Τεύκρου εξυπηρετεί την εξέλιξη της τραγωδίας.

Γιατί η πληροφορία που δίνει ο Τεύκρος στους στίχους 150-156 είναι η πιο σημαντική για την Ελένη και το δράμα;

Στον στίχο 150 ο Τεύκρος αναφέρει ότι ο Μενέλαος και η Ελένη χάθηκαν. Στον στίχο 156 αναφέρει ότι στην Ελλάδα θεωρούν τον Μενέλαο νεκρό (έχουν περάσει 7 χρόνια από το τέλος του Τρωικού Πολέμου και δε γύρισε). Ο Ερμής, όμως, στους στίχους 71-74 της

προφήτεψε ότι θα γυρίσει μαζί με τον Μενέλαο στη Σπάρτη, άρα ζει. Παρόλα αυτά η πληροφορία ότι ο Μενέλαος είναι νεκρός που δίνει ο Τεύκρος είναι σημαντική γιατί:

- Μαθαίνει αυτό το τραγικό γεγονός η ηρωίδα και συγχρόνως χάνει την ελπίδα επιστροφής.
- Θα έχει επομένως νέες συμφορές, όχι μόνο τις παλιές. Θα έχει να αντιμετωπίσει τον Θεοκλύμενο, κάτω από άλλες συνθήκες.
- Προκαλεί τον «έλεο» των θεατών για την τύχη της. Είναι μία τραγικότερη στιγμή για τη ζωή της.
- Είναι σημαντική αυτή η πληροφορία για την εξέλιξη και τη θεατρική οικονομία της τραγωδίας (π.χ. θα ζητήσει η Ελένη άδεια από τον Θεοκλύμενο να προσφέρει νεκρικές τιμές στον νεκρό σύζυγό της μέσα στη θάλασσα, αφού εκεί πνίγηκε και έτσι θα αποδράσουν, αλλά προετοιμάζεται και ο κομμός της Ελένης).

ΠΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ

Η σκηνή αυτή μας προετοιμάζει για τα εξής:

- Διαγράφεται ο ρόλος της Θεονόης και του Θεοκλύμενου (μάντισσα διάσημη και βασιλιάς).
- Η μη αναγνώριση της Ελένης από τον Τεύκρο προοικονομεί την αντίστοιχη αδυναμία του Μενέλαου να κάνει το ίδιο παρακάτω.
- Η ευχή του Τεύκρου προς την Ελένη προοικονομεί το καλό τέλος.
- Οι πληροφορίες που άκουσε μας προετοιμάζουν για τον θρήνο της Ελένης που ακολουθεί, είναι το προοίμιο του κομμού.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

- **Αφήγηση:** σε γ', β' και α' πρόσωπο
- **Διάλογος:** Όταν ο διάλογος των ηρώων γίνεται στίχο με στίχο, έχουμε στιχομυθία. Η στιχομυθία προσφέρει στο κείμενο ζωηρότητα, ταχύτητα και εκφράζει καλύτερα τα συναισθήματα των ηρώων.
- **Τραγική ειρωνεία:** Δημιουργείται έντονα από το παιχνίδι του φαίνεσθαι και του είναι.
- **Προοικονομία**

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΠΑΡΟΜΟΙΩΣΗ:

- Στίχος 142: «ως βλέπω εσένα».

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ:

- Στίχος 131: «την έχουν κάνει στάχτη».
- Στίχος 140: «την έσυρε... απ' την κόμη».
- Στίχος 146: «ο νους τη βλέπει».

ΕΙΡΩΝΕΙΑ:

- Στίχος 96: «για να γευτείς αυτή τη χάρη»

ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

- Στίχος 101: «η οργή με συνεπήρε».
- Στίχοι 102-103: «η Ελλάδα/ βαθιά μισεί».
- Στίχος 152: «τους χώρισε τρανή φουρτούνα».
- Στίχος 119: «Μανία τον ήυρε».

ΟΜΟΙΟΤΕΛΕΥΤΟ:

- Στίχοι 91-92: «να' χεις... μοιάζεις».
- Στίχοι 154-155: «σκόρπισαν... διαβαίνουν».
- Στίχοι 175-177: «κατοικώντας... τιμώντας».

ΧΑΡΑΚΗΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΛΕΝΗ: Έξυπνη, με διπλωματική ικανότητα, καθώς αποσπά τις πληροφορίες που θέλει απ' τον Τεύκρο χωρίς να κινήσει υποψίες. Ιδιαίτερα εγκρατής και δυναμική, αφού καταφέρνει να διατηρήσει την ψυχραιμία της κρύβοντας επιτυχώς τον πόνο και την απόγνωση που αισθάνθηκε όταν πληροφορήθηκε τα δυσάρεστα νέα.

ΤΕΥΚΡΟΣ: Τραγικό πρόσωπο. Αποδέχτηκε την τιμωρία της εξορίας απ' τον πατέρα του γιατί δεν εκδικήθηκε τον χαμό του αδερφού του Αίαντα, παρόλο που νιώθει αδικημένος και ταπεινωμένος από αυτή την απόφαση. Αφελής, γιατί παρά την ομοιότητα της «Αιγύπτιας» με την Ελένη και παρά την έκδηλη περιέργειά της, εκείνος δεν υποψιάζεται τίποτα. Παρά το θυμό που αρχικά αισθάνεται βλέποντας την ομοιότητα της γυναίκας που αντικρίζει με την Ελένη, δεν της επιτίθεται, καθώς σέβεται τους κανόνες της φιλοξενίας. Νιώθει περήφανος που κατέκτησε την Τροία και μίσος για την Ελένη.